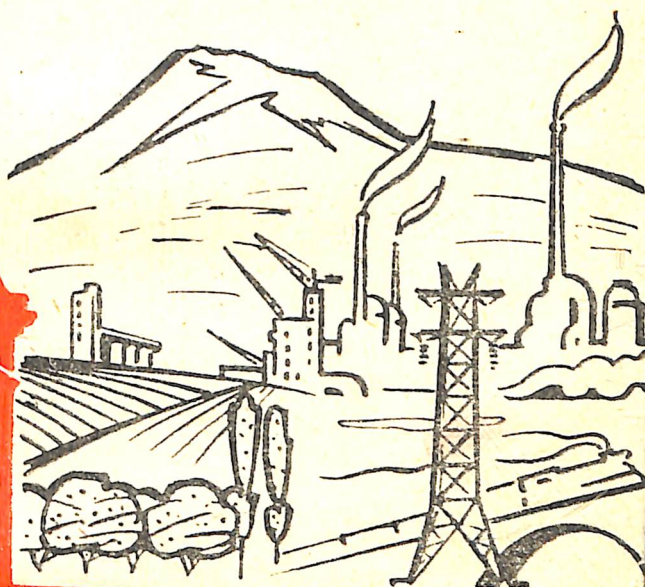

ՄԱՍՏԱՏՈՐԻ ԲՈՒԿՆՈՏ

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

24

1964

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

СОДЕРЖАНИЕ

Նյութեր գրույցների համար	12	Материалы для бесед Забота о благосостоянии народа 1
Հոգատարություն ժողովրդի բա- րորության նկատմամբ . . . 7		В братских социалисти- ческих странах
Եղբայրական սոցիալիստական երկրներում		Успехи социалистической Кубы 11
Սոցիալիստական Կուբայի հաջո- ղությունները 11		Атеистические басни
Արեխատական առակներ		Чудо 14
Հրաշք 14		В помощь агитаторам
Օգնություն ագիտատորին		Темы и литература для бесед агитаторов . . . 16
Քեմաներ և գրականություն ա- գիտատորների գրույցների համար 16		Содержание напечатанных материалов в «Агита- торн блокнот» в 1964 году 13
Յանկ 1964 թվականին «Ագի- տատորի բլոկնոտ»-ում տը- պագրված նյութերի . . . 18		Словарь агитатора . . . 24
Ագիտատորի բառարան . . . 24		Новые книги 25
Նոր գրքեր 25		

ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ
ԲԼՈԿՆՈՏ

№ 24
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
1964

Հիմնական գաղափարական աշխատանքի բաժին

Լայն է տեսնում ամիսը երկու անգամ

ՆՅՈՒԹԵՐ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ՀՈԳԱՏԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԺՈՂՈՎՐԴԻ
ԲԱՐՈՐՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

Սովետական ժողովրդի կյանքում տեղի ունեցավ խո-
շորագույն իրադարձություն՝ օրերս ՍՍՌՄ Գերագույն
սովետի 5-րդ սեսիան մեծ հաջողությամբ ավարտեց իր
բեղմնավոր աշխատանքը, ընդունեց շատ կարևորագույն
որոշումներ մեր երկրի ժողովրդական տնտեսության
ծաղկման ու բարգավաճման, ժողովրդի նյութական բա-
րեկեցության բարձրացման վերաբերյալ: Սեսիայում ժո-
ղովրդական տնտեսության զարգացման 1965 թվակա-
նի պետական պլանի մասին ղեկուցումով հանդես եկավ
ՍՍՌՄ Մինիստրների սովետի նախագահ, դեպուտատ
Ա. Ն. Կոսիգինը:

— Մեր երկրի աշխատավորները, — ասում է նա, —
հաջողությամբ ավարտում են 1964 թվականի ժողովրդ-
դա-տնտեսական պլանի կատարումը: Այժմ արդեն կա-
րելի է ամփոփել մեր երկրի էկոնոմիկայի կարևորագույն
ճյուղերի գծով առաջադրանքների կատարման նախնա-
կան արդյունքները: Արդյունաբերական արտադրության
այս տարվա պլանը կգերակատարվի: Կոլտնտեսական-
ները և սովխոզների աշխատողներն աճեցրել են հացա-
հատիկի, շաքարի ձախնդեղի, բամբակի, արևածաղկի,
կարտոֆիլի ու բանջարեղենի լավ բերք: Սակայն ետ է
մնում անասնապահությունը: Այս բնագավառում արտա-
հայտվում են գյուղատնտեսության համար դժվարին
տարվա՝ 1963 թվականի հետևանքները:

Տարվա արդյունքները ցույց են տալիս, որ ժողովրդ-

Խմբագրության հասցեն — Երևան,
ՀՀԿ Կենտրոն, II հարկ, ԶԿ ԿՊ Արմենիա, II этаж,
77-րդ սենյակ, հեռախոս՝ 2-53
— 78, Կոմ. 71, телефон 2-52-78.

դական տնտեսությունն զարգացումն ընթանում է կոմունիստական պարտիայի ծրագրած ուղիով: Նոր քաջ է կատարվել երկրի արտադրողական ուժերի զարգացման սպարեզում:

Անր պարտիայի Կենտրոնական կոմիտեի նախագահ Ռոբյունը և ՍՍՌՄ Մինիստրների սովետը համակողմանիորեն, քննարկեցին 1965 թվականի ժողովրդատնտեսական պլանի նախագիծը, անհրաժեշտ համարեցին արագացնել արդյունաբերական արտադրության աճի տեմպերը և լրացուցիչ ռեսուրսներ գտան սովետական ժողովրդի կենսամակարդակն է՛լ ավելի բարձրացնելու մի շարք կարևոր միջոցառումներ կիրառելու համար:

1965 թվականի սլանի նախագծի կարևոր առանձնահատկությունը ազգային եկամտի նշանակալի աճն է և դրա հիման վրա սովետական մարդկանց կյանքի նյութական ու կուլտուրական մակարդակի բարձրացումը: Եթե անցյալ տարվա համեմատությունումք այս տարի ազգային եկամտի աճը կկազմի 5 տոկոս, ապա 1965 թվականին, 1964 թվականի համեմատությամբ, այդ աճը նախագծված է 8 տոկոս:

Պլանով նախատեսվում է արագացնել արդյունաբերության զարգացման տեմպերը և բարելավել արտադրական ռեսուրսների օգտագործումը:

1964 թվականի համեմատությամբ նախատեսվում է 1965 թվականին ամբողջ արդյունաբերության արտադրանքը աճել աճանել 8,1 տոկոսով (այս տարի այդ աճը կկազմի 7,8 տոկոս):

1965 թվականին գլխավոր ուշադրությունը պետք է կենտրոնացվի արտադրություն տեխնիկական մակարդակի հետագա բարձրացման, առարկաների որակի բարելավման, արտադրանքի հնացած տեսակները նորերով, ավելի կատարյալ, համաշխարհային լավագույն ստանդարտներին համապատասխանող տեսակներով փոխարինելու վրա:

ժողովրդական տնտեսության բոլոր ճյուղերում տեխնիկական առաջադիմության հիմքը էլեկտրիֆիկացիայի հետագա զարգացումն է: Եկող տարվա համար պլանավորված է 510 միլիարդ կիլովատ-ժամ էլեկտրաէներգիայի արտադրություն:

Արդյունաբերության ճյուղերի մեջ աճի տեմպերով առաջվա պես առաջին տեղը կգրավի քիմիան, որի համախառն արտադրանքը 1965 թվականին կաճի մոտավորապես 15 տոկոսով:

Եկող տարի նախատեսվում է արտադրել առնվազն 90 միլիոն տոննա պողպատ, մոտ 70 միլիոն տոննա գր-
լանվածք, ղգալիոթեն ավելացնել խողովակների արտա-
դրությունը, ընդլայնել և բարելավել մետաղի ասորտի-
մենտը: Կավելանա նաև ալյումինի, պղնձի, կապարի,
ցինկի, նիկելի և այլ գունավոր, ինչպես նաև հազվա-
գյուտ մետաղների արտադրությունը:

Նախատեսվում է նալթի հանույթը հասցնել 422 միլիոն տոննայի և գազինը՝ 128 միլիարդ խորանարդ մետրի:

— Եկող տարի,—նշում է ղեկուցողը,—ծանր ինդուստրիան ժողովրդական սպառման ապրանքների թողարկումը ընդլայնելու համար ավելի շատ մեքենաներ, հումք և նյութեր է տալու, քան առաջ:

Ավելացվում է գործվածքեղենի, տրիկոտաժեղենի, կոշիկի, ինչպես նաև սննդամթերքների թողարկումը: Ընդամիսն առանձնահատուկ ուշադրություն կենտրվի այդ ապրանքների ասորտիմենտի ընդլայնմանը և որակի բարձրացմանը:

Զեկուցման մեջ զգալի տեղ է հատկացված գյուղատնտեսության պրոբլեմներին: Վերջին տարիներին, — ասում է ընկ. Կոսիգինը, — գյուղատնտեսության մեջ սահմանված պլանային առաջադրանքները չէին կատարվում: Գյուղատնտեսության ղեկավարման գործում թույլ են տրված լուրջ սխալներ՝ կոլտնտեսականների նյութական շահագրգռվածության սկզբունքի խախտումներ, վարչարարություն, կազմակերպական անընդհատ վերակառուցումներ: Այս ամենը կործանարար ազդեցություն գործեց գյուղատնտեսության վրա: Բացառիկ անբարենպաստ կլիմայական պայմանների պատճառով անցյալ տարի առանձնապես ծանր էր մեր գյուղատնտեսության համար: Գյուղատնտեսության հոտ մնալը չէր կարող չանգրադառնալ ամբողջ երկրի էկոնոմիկայի զարգացման և, մասնավորապես, բնակչությանը պարենով և արդյունաբերությունը հումքով ապահովելու վրա:

Այս տարի հողագործության ասպարեզում ձեռք բերվեցին որոշ դրական արդյունքներ: Եղանակը ավելի բարենպաստ էր: Հացահատիկի, շաքարի ճակնդեղի, արեւածաղկի, բամբակի, կարոտֆիլի գնումների պետական պլանները ոչ միայն կատարվել, այլև որոշ չափով գերակատարվել են: Այդ մթերքները, ինչպես նաև բանջար-

րեղեն, միրգ, ծխախոտ զգալիորեն շատ է գնվել, քան անցյալ տարիներին:

Նշելով այդ դրական արդյունքները, մենք պետք է ասենք, որ ամբողջ գյուղատնտեսության և առանձնապես անասնապահության ետ մնալը դեռ հաղթահարված չէ: Դրա պատճառներից մեկն այն է, որ թեև վերջին տարիներս ամրապնդվեց գյուղատնտեսության նյութատեխնիկական բազան, այն դեռ բավարար չէ: Մեր առջև ծառացած է հետևյալ անհետաձգելի խնդիրը՝ ինչքան կարելի է արագ գյուղատնտեսությանը լիովին մատակարարել տրակտորներ, ժամանակակից մեքենաներ, պարարտանյութեր:

1965 թվականին կոլտնտեսություններն ու սովխոզները գրեթե մեկ երրորդով ավելի հանքային պարարտանյութ կստանան, քան 1964 թվականին: Եկող տարի կավելանա նաև մոլախոտերի և բույսերի վնասատուների դեմ պայքարի քիմիական միջոցների մատակարարումը: Գյուղատնտեսությանը զգալի միջոցներ են հատկացվում շինարարության կարիքների համար: 1965 թվականի պլանով արտադրական նպատակների կապիտալ ներդրումները նախատեսված են 5,7 միլիարդ ռուբլի, դա 18 տոկոսով ավելի է, քան անցյալ տարի:

ՍՄԿՊ Կենտրոնական կոմիտեն և սովետական կառավարությունը մտահոգված են անասնապահության ետամնացությամբ և ձեռնարկում են նրա ամենաարագ վերելքի միջոցներ: Այս դեպքում անհետաձգելի է կերի բազայի ամրապնդման գործնական միջոցառումների կիրառումը: Կոլտնտեսություններն ու սովխոզները պետք է մեծ աշխատանք կատարեն կերի արտադրությունը ընդլայնելու և բնական արոտավայրերը ճիշտ օգտագործելու ուղղությամբ:

Առաջնակարգ նշանակություն տալով կոլտնտեսությունների և սովխոզների հանրային արտադրության զարգացմանը, պարտիան և կառավարությունը միևնույն ժամանակ անհրաժեշտ համարեցին վերացնել կոլտնտեսականների, բանվորների և ծառայողների անձնական օժանդակ տնտեսության ոչ խելացի՝ չհիմնավորված սահմանափակումները, վերացնել անասուններ ունեցող անձներից դանձվող հարկը, որոշեցին անասունների տեղերին վաճառել խտացրած կեր:

Որոշված է նաև բարձրացնել կաթի պետական գնման գները, որպեսզի մեծանա գյուղատնտեսության աշ-

խատողների շահագրգռվածությունը կաթի արտադրությանը: Ընդամին կաթի և կաթնամթերքների գոյություն ունեցող մանրածախ գները մնում են անփոփոխ:

Սոցիալիստական էկոնոմիկայի զարգացման գործում, ասուհետև ասում է ընկ. Կոսիգինը, զգալի դեր է խաղում կապիտալ շինարարությունը: Անցած վեց տարում արդյունաբերության, տրանսպորտի, գյուղատնտեսության, բնակարանային և կուլտուր-կենցաղային շինարարության մեջ ներդրվել է մոտ երկու հարյուր միլիարդ ռուբլի, կամ գրեթե այնքան, որքան ներդրվել էր սովետական իշխանության բոլոր նախորդ տարիներին: Պետական կապիտալ ներդրումները 1965 թվականին կըկազմեն 38 միլիարդ 400 միլիոն ռուբլի, որ մոտավորապես 11 տոկոսով ավելի է, քան 1964 թվականին:

Մշակելով պլանի նախագիծը, ասում է զեկուցողը, պարտիայի Կենտրոնական կոմիտեն և կառավարությունը բազմակողմանիորեն քննարկեցին այն ռեսուրսների հարցը, որոնք կարող են գործադրվել ժողովրդի կենսամակարդակի բարձրացման համար, և որոշեցին պլանի նախագծում նախատեսել, որ 1965 թվականին բնակչության ռեալ եկամուտները, մեկ մարդու հաշվով, մեծանան ավելի քան 7 տոկոսով: Դա ռեալ եկամուտների բորժը աճ է, որը ավելի քան կրկնակի բարձր է 1959—1964 թվականների միջև տարեկան աճից: 1965 թվականին բնակչության ռեալ եկամուտները աճելու են ամենից առաջ աշխատավարձի ավելացման հաշվին:

ՍՄԽ Գերագույն սովետի նախորդ սեփայնում ընդունվեց ուսուցիչների, բժիշկների և անմիջականորեն բնակչությանը սպասարկող ճյուղերի մյուս աշխատողների աշխատավարձը բարձրացնելու օրենքը:

Պետք է Գերագույն սովետին զեկուցեմ, որ ըստ օրենքի աշխատանքի վարձատրության նոր պայմանները կիրառվել են 1964 թվականի հոկտեմբերին երկրի հյուսիսային շրջանների բնակչությանը սպասարկող բոլոր ճյուղերի աշխատողների համար, իսկ 1964 թվականի նոյեմբերի 1-ից՝ ամբողջ երկրի լուսափորության և առողջապահության աշխատողների համար:

Այդ նույն օրենքով բնակարանային-կոմունալ տնտեսության և կենցաղային սպասարկման ձեռնարկությունների աշխատողների աշխատավարձը պետք է բարձրանա 1965 թվականի երրորդ եռամսյակին, իսկ անմիջականորեն բնակչությանը սպասարկող մնացած ճյուղերի

աշխատողների աշխատավարձը՝ 1965 թվականի չորրորդ եռամսյակին: Նախատեսվում էր այդ նույն ժամկետում աշխատել աշխատավարձի բարձրացված նվազագույնի կիրառումը:

Պարտիայի Կենտրոնական կոմիտեն և կառավարությունը քննարկեցին այդ միջոցառումները ավելի կարճ ժամկետներում իրագործելու հնարավորության հարցը: Գերագույն սովետի հաստատմանը առաջարկ է ներկայացվում, որ 1965 թվականի հունվարի 1-ից աշխատողների դրույքներն ու ոռճիկները հասցվեն սահմանված նվազագույնին, այն ճյուղերում, որտեղ դրանք դեռ բարձրացված չեն:

Մոտ ժամանակամիջոցում ժողովրդական սպառման ապրանքների արտադրությունը ըստ ամենայնի ավելացնելու հետ մեկտեղ պետք է մեծ ուշադրություն նրվիրվի առևտրի և հասարակական սննդի լայն զարգացմանը, կուլտուրայի հիմնարկների և կոմունալ-կենցաղային ձեռնարկությունների շինարարությանը: Տնտեսական շինարարության պրակտիկայում երբեմն նսեմացվում, թերագնահատվում է սպասարկման ճյուղերի դերը: Դա ճիշտ չէ: Տնտեսական պլանները մշակելիս մենք պետք է հաշվի առնենք, որ ժողովրդի նյութական ու կուլտուրական մակարդակի աճի համեմատ կաճեն բնակչության պահանջները սպասարկման ճյուղերի նրկատմամբ, և մենք պետք է ժամանակին հոգանք այդ պահանջները բավարարելու մասին:

Պետական և կոոպերատիվ առևտրի մեջ բնակչությանը ժողովրդական սպառման ապրանքների վաճառքը 1965 թվականին կաճի ավելի քան յոթ միլիարդ ռուբլով, մինչդեռ 1964 թվականին այն աճեց ընդամենը չորս և կես միլիարդ ռուբլով:

Մենք բավականաչափ ապրանքային ռեսուրսներ ունենք, որպեսզի անխափան և լավ կատարենք հագուստեղենի, գործվածքեղենի, կոշիկի, տնտեսական ամանեղենի, կահույքի, էլեկտրականացողային սարքերի, ռադիոընդունիչների, հեռուստացույցների, լվացքի մեքենաների, ժամացույցների, լուսանկարչական ապարատների և արդյունաբերական շատ այլ ապրանքների առևտուրը:

Պարենային ապրանքների ռեսուրսները թույլ կտան 1965 թվականին բնակչությանը անխափան ապահովել հացով, մակարոնեղենով, ձավարեղենով, շաքարով, հր-

րուշակեղենով, ձեթով, պահածոներով և պարենային միքանի այլ ապրանքներով: Ընդամենը զգալիորեն կավելացվի սպիտակ հացի վաճառքը:

1965 թվականին բնակչությանը անասնապահական մթերքներով մատակարարելու գործում դեռ որոշ դժվարություններ կմնան: Կառավարությունը մշակում է հատուկ միջոցառումներ, որոնց մի մասը արդեն մտցված է 1965 թվականի պլանի մեջ, որպեսզի մոտ ժամանակներս բարելավվի բնակչությանը միս ու յուղ մատակարարելու գործը:

Պարտիան և կառավարությունը, — շարունակում է ընկ. Կոսիգինը, — առանձնահատուկ նշանակություն են տալիս բնակարանային պրոբլեմին: Վերջին վեց տարում մեր երկրի բնակչության մոտավորապես մեկ երրորդ մասը բարելավեց իր բնակարանային պայմանները: Սակայն բնակարանի պահանջը դեռ մեծ է: Ուստի չի կարելի արդարացված համառել բնակարանային շինարարության ծավալի կրճատումը, որը թույլ տրվեց վերջին երկու-երեք տարում: 1965 թվականին բնակարանային շինարարությունը կավելացվի: Ֆինանսավորման բոլոր աղբյուրների հաշվին նախատեսվում է կառուցել 84 միլիոն քառակուսի մետր ընդհանուր տարածություն բնակելի տներ՝ այս տարի կառուցված 73,6 միլիոն քառակուսի մետրի դիմաց:

Զեկուցման մի հատուկ բաժին նվիրված է գիտատեխնիկական առաջադիմության և արտադրության ռեզերվների օգտագործման պրոբլեմներին, ինչպես նաև աշխատանքի արտադրողականության աճին, որի հաշվին 1965 թվականին արդյունաբերության մեջ կստացվի արտադրանքի աճի 70 տոկոսը: Աշխատանքի արտադրողականության աճը նախագծված է. արդյունաբերության մեջ՝ 5,7 տոկոս և շինարարության մեջ՝ 6 տոկոս:

Ընկ. Կոսիգինը իր զեկուցման վերջին մասում անդրադարձավ սովետական արտաքին քաղաքականության կոմունիստական շինարարության համար խաղաղ պայմաններ ապահովելու խնդիրներին:

Վերջում ընկ. Կոսիգինն ասում է.

ՍՄԿՊ Կենտկոմի այս տարվա հոկտեմբերին և նոյեմբերին կայացած պլենումների որոշումները լայն հրնարավորություններ բաց արեցին, որ բոլոր սովետական մարդիկ ցուցաբերեն ստեղծագործական նախաձեռնու-

վյուն և ակտիվորեն մասնակցեն կոմունիստական շինարարությանը:

1965 թվականի ժողովրդատնտեսական պլանը՝ յոթնամյակի վերջին տարվա պլանը ևս մի առաջընթաց քայլ էր հեղինակի աչքի առաջնության իրագործումը, որ կոմունիստական պարտիան զրեւ է մեր ժողովրդի առջև:

Այնուհետև ՍՍՌՄ 1965 թվականի պետական բյուջեի և 1963 թվականի պետական բյուջեի կատարման մասին պեկուցումով հանդես եկավ ՍՍՌՄ ֆինանսների մինիստրը, ղեկուստատ Վ. Ֆ. Գաբրուզովը:

ՍՍՌՄ 1965 թվականի պետական բյուջեին, — ասում է մինիստրը, — Գերագույն սովետի երրորդ սեսիան համաձայնություն տվեց եկամուտների և ծախսերի ընդհանուր գումարներով: Ժողովրդական տնտեսության զարգացման եկող տարվա պլանի ճշգրտման, ինչպես նաև ՍՍՌՄ Մինիստրների սովետի ընդունած որոշումների կապակցությամբ, բյուջեում մտցվել են համապատասխան շտկումներ: Այն ներկայացվում է հետևյալ գումարներով. եկամուտների գծով 99,6 միլիարդ ռուբլի և ծախսերի գծով 99,4 միլիարդ ռուբլի:

1965 թվականի բյուջեի ծախսերը բնթացիկ տարբեր բյուջեի սպասվող կատարման համեմատությամբ ավելանում են 6,6 միլիարդ ռուբլով, կամ յոթ տոկոսով: Բյուջեի ծախսերի ընդհանուր աճի գրեթե 78 տոկոսը անմիջականորեն ուղղվում է աշխատավորների կենսամակարդակի բարձրացմանը:

Ձեկուցողը նշում է, որ բյուջեով նախատեսվում է առաջիկա տարում ծախսել. ժողովրդական տնտեսության համար՝ 42,3 միլիարդ ռուբլի (1964 թվականին՝ 38,7 միլիարդ), սոցիալ-կուլտուրական միջոցառումների համար՝ 37,4 միլիարդ ռուբլի (1964 թվականին՝ 32,8 միլիարդ), պաշտպանության համար՝ 12,8 միլիարդ ռուբլի (1964 թվականին՝ 13,3 միլիարդ) և կառավարման օրգանների համար՝ 1,1 միլիարդ ռուբլի, այնքան, որքան ծախսվել էր նաև 1964 թվականին:

1965 թվականին բյուջեի ծախսերը այս տարվա համեմատությամբ կաճեն 5,8 միլիարդ ռուբլով, կամ 6,1 տոկոսով: Բոլոր եկամուտների ավելի քան ինը տասներորդը կազմում են շահույթի մասհանումները, շրջանառության հարկի հասույթները և սոցիալիստական տրնտեսության մյուս եկամուտները:

1965 թվականին կոլտնտեսություններից դանձվող և

կամատահարկի հասույթները նախատեսված են 1067 միլիոն ռուբլի: Ընդամենը, հաշվի են առնված անասնապահության եկամտահարկի դժով կոլտնտեսություններին տրված արտոնությունները, տնտեսապես թույլ տրնտեսությունների հարկերը 75 տոկոսով պակասեցնելը, ինչպես նաև մի շարք այլ արտոնություններ: Եկամտահարկի դժով կոլտնտեսություններին տրված արտոնությունների ընդհանուր գումարը 1965 թվականին կկազմի 477 միլիոն ռուբլի:

1965 թվականին բնակչությանից դանձվող հարկերը սահմանված են 7,3 միլիարդ ռուբլի՝ ըստ բանվորների և ծառայողների սահմանված թվի, աշխատավարձի ֆոնդի և հարկերի գործող դրույթների: Բյուջեում հաշվի է առնված նաև քաղաքների և բանվորական ավանների քաղաքացիների անձնական սեփականությունը հանդիսացող անասունների հարկի վերացումը:

ՍՍՌՄ պետական բյուջեի սեփականները, նշում է ընկ. Գաբրուզովը, լիովին ապահովում են ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1965 թվականի պլանով նախատեսված միջոցառումների իրագործումը: Պահանջվում է բոլոր ձեռնարկությունների, կառույցների, սովխոզների, հիմնարկների և կազմակերպությունների կոլեկտիվների ստեղծագործական մեծ աշխատանքը, որ պետքի պետական միջոցները տնտեսական առավել մեծ արդյունավետությամբ գործադրվեն իրենց անմիջական նպատակի համար:

ՍՍՌՄ Գերագույն սովետի սեսիայում ժողովրդատնտեսական պլանի և բյուջեի բննարկումը անցավ գործարար միջոցառում:

Այն հսկայական ուշադրությունը, որով բոլոր սովետական մարդիկ հետևում էին սեսիայի աշխատանքին և ջերմորեն հավանություն տալիս նրա ընդունած օրենքներին, համոզիչ կերպով ցույց են տալիս, որ այդ որոշումներն ու օրենքները լիովին համապատասխանում են ամբողջ ժողովրդի իդեալներին ու ձգտումներին:

Սեսիայում մեծ ուշադրություն դարձվեց ազգային ռեսպուբլիկաների ծաղկման ու բարգավաճման վրա: Սահմանվեց միութենական ռեսպուբլիկաների 1965 թվականի պետական բյուջեների եկամուտներն ու ծախսերը: Հայկական ՍՍՌ-ի պետական բյուջեն 1965 թվականի համար սահմանված է 603 միլիոն 618 հազար ռուբլի՝ 1964 թվականի 533 միլիոն ռուբլու դիմաց: Դա հնարա-

վորութիւն կտա անշեղորեն բարձրացնել մեր ռեսպուբլիկայի էկոնոմիկան և աշխատավորների նյութական բարեկեցութիւնը:

Մեր երկրի բանվոր դասակարգը, կոլտնտեսային գյուղացիութիւնը, ժողովրդական ինտելիգենցիան և մեր փառապանծ երիտասարդութիւնը իրենց բոլոր ուժերն ու գիտելիքները կգործադրեն 1965 թվականի ժողովրդատնտեսական պլանով առաջադրված մեծ խնդիրները պատվով կատարելու համար:

***

Մեր ռեսպուբլիկայի աշխատավորները ՍՍՌՄ Գերագույն սովետի 6-րդ գումարման 5-րդ սեսիան նշանաւորեցին աշխատանքային նոր հաջողութիւններով: Սեսիայի օրերին, Երևանի և ռեսպուբլիկայի բազմաթիւ գործարաններ ու ֆաբրիկաներ կատարեցին տարեկան արտադրական պլանները: Երևանի Սպանդարյանի շրջանի արդյունաբերական ձեռնարկութիւնների կողմէ տիվները ժամկետից 22 օր շուտ կատարեցին համախառն արտադրանքի թողարկման տարեկան պլանը:

Աչքի ընկնող հաջողութիւններ են ձեռք բերել ռեսպուբլիկայի ժողտնտիսորհի գունավոր մետալուրգիայի և հանքարդյունաբերութեան վարչութեան ձեռնարկութիւնների աշխատողները: Նրանք համախառն արտադրանքի տարեկան պլանը կատարեցին ժամկետից շուտ, դեկտեմբերի 15-ին: Մինչև տարվա վերջը պլանից դուրս կթողարկվի մի քանի միլիոն դուրբու արտադրանք:

Նշանակալից հաջողութիւնների են հասել նաև ռեսպուբլիկայի քիմիական արդյունաբերութեան աշխատողները: Անցյալ տարվա համեմատութեամբ ժողտնտխորհի քիմիական ձեռնարկութիւնների արտադրանքն աճել է 25 տոկոսով, մինչև դեկտեմբերի վերջը աշխատանքի արտադրողականութիւնը կբարձրանա 17,4 տոկոսով, իսկ ինքնարժեքը կիջնի գրեթէ 3 տոկոսով:

ՍՍՌՄ Գերագույն սովետի 5-րդ սեսիայի բացման երրորդ օրը ժամկետից 20 օր շուտ Կիրովականի արդյունաբերական ձեռնարկութիւնները կատարեցին տարեկան պլանը:

Ռեսպուբլիկայի գործարաններում, ֆաբրիկաներում և կոլտնտեսութիւններում եռանդուն աշխատանք է կատարվում 1965 թվականի պլանները բարձր ցուցանիշներով կատարելու համար:

ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՐԱՅԻ ՀԱՋՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

(ԹՎԵՐ ԵՎ ՓԱՍՏԵՐ)

Նոր տարվա առաջին օրը Ագատուրյան կղզու հերոս ժողովուրդը ամբողջ աշխարհի պոզրեսիվ մարդկության հետ միասին հշելու է ռեուլուցիայի հաղթանակի տոնը:

Ռեուլուցիայի հաղթանակից հետո անցած վեց տարիներին Կուրան անցել է պատմական մեծ հաճապահ: Սովետական Միության և եղբայրական սոցիալիստական մյուս երկրների անշանախնդիր օգնության շնորհիվ Կուրայի Ռեսպուբլիկան նորանոր հաղթանակներ է նվաճում սոցիալիստական հասարակութիւն կառուցելու գործում:

Ներկայումս Կուրայի արդյունաբերական արտադրանքի 90 տոկոսը, մշակվող հողերի 70 տոկոսը, ամբողջ արտաքին առևտուրը պատկանում են սոցիալիստական սեկտորին:

Չորսամյակի տարիներին (1962—1965) նոր կառուցված արդյունաբերական ձեռնարկութիւնների թիվը կանցնի 100-ից:

Մինչև 1965 թվականի վերջը երկիրը կհարստանա մետալուրգիական, մեքենաշինական և քիմիական նոր գործարաններով, տեքստիլ ֆաբրիկաներով, ցեմենտի և սննդի կոմբինատներով, էլեկտրակայաններով և այլն:

Վերջերս շարք մտան երկու խոշոր ձեռնարկութիւններ, որոնք մեծ նշանակութիւն ունեն երկրի համար: Այդ մեխանիկական գործարանն է, որը կառուցվում է ՍՍՌՄ-ի օգնութեամբ և սառնարանների ու այլ կենցաղային առարկաների գործարանը՝ Չխոսլովակիայի օգնութեամբ:

ՍՍՌՄ-ի օգնութեամբ կատարվում է մետալուրգիական ձեռնարկութիւնների վերակառուցում, Վերակառուցման աշխատանքները ավարտելուց հետո Կուրան տարեկան կարտադրի 350 հազար տոննա պողպատ և այլ ուղղութեամբ կատնական Ամիրիկայում կգրավի առաջին տեղը:

✠ Մեծ դեր է խաղալու «Մարիել» էլեկտրակայանը, որը կառուցվում է ՍՍՌՄ-ի օգնությամբ: Նրա առաջին հերթի հզորությունը կազմում է 200 հազար կիլովատ:

✠ Կուրալի արդյունաբերական զարգացման գործում մեծ օգնություն են ցույց տալիս սոցիալիստական Ճյուս երկրները: Դժվար օգնությամբ կառուցվում է ցեմենտի գործարան և պլաստմասսայի ֆաբրիկա: Հունգարիան և Լեհաստանը օգնում են կառուցելու ապակու խոշոր ձեռնարկությունը, Չեխոսլովակիան՝ դիզելային շարժիչների գործարանը և մի շարք էլեկտրակայաններ:

✠ Սոցիալիստական երկրների օգնությամբ մինչև 1963 թվականի վերջը կառուցվել է 26 խոշոր ձեռնարկություն: Ավելի քան 30 ձեռնարկությունների կառուցման աշխատանքները կազմարտվին մոտ ժամանակներս:

✠ Լրիվ օդաչուներով եղած բոլոր հնարավորությունները՝ առաջիկա տարիներին Կուրան կսկսի արտադրել 45 հազար տոննա մետաղական նիկել և Կանադայից հետո աչգ ուղղությամբ աշխարհում կգրավի երկրորդ տեղը:

✠ Այժմ Կուրալի արդյունաբերության մեջ տրանսպորտի և շինարարության մեջ զբաղված է 150 հազար մարդ:

✠ Այժմ Կուրայում բժիշկների թիվը կազմում է 5 հազար, իսկ բուժքույրերինը՝ 25 հազար մարդ:

✠ Կուրալի 126 մանկամստրներում և մանկապարտեզներում դաստիարակվում են 10 հազար երեխաներ:

✠ Միայն ռեզիդենցիայի առաջին երեք տարիներին երկրում եղած դպրոցների թիվը կրկնապատկվել է:

✠ Հաջողությամբ զարգանում է նաև ռեսպուբլիկայի գյուղատնտեսությունը: Գյուղատնտեսության աշխատողները այժմ պայքարում են առաջիկա տասը տարվա ընթացքում հասնել տարեկան 10 միլիոն տոննա շաքար արտադրելու բնագծին:

✠ Նախկին լատիֆունդիաների փոխարեն այժմ ռեսպուբլիկայում ստեղծված են ավելի քան 590 պետական կալվածքներ, որոնք կազմում են երկրի գյուղատնտեսության մեջ պետական սեկտորի հիմքը:

✠ Կուրացի 500 բանվորներ ու տեխնիկներ արդեն ավարտել

են սովետական պրոֆեսիոնալ-տեխնիկական դպրոցները և վերագործել հայրենիք:

✠ Գյուղատնտեսության մեխանիզացման սովետական դպրոցներում ուսումը ավարտել են 3 հազար կուրացի մեխանիզատորներ, որոնք այժմ հաջողությամբ աշխատում են Կուրալի ժողովրդական կալվածքներում:

✠ Կուրալի ռեզիդենցիան կառավարությունը մշակել է միջոցառումներ բազմաձև ուղղությամբ գյուղատնտեսության զարգացման համար: Հաջողությամբ կատարելագործվում է ծխախոտի արտադրությունը: Մեծ ուշադրություն է դարձվում կոֆեի, կակաոյի և այլ մերձարևադարձային կուլտուրաների մշակությանը:

✠ Կուրալի բնակչությանը կենսամթերքներով ապահովելու գործում առաջիկայում կարևոր նշանակություն կստանա ձկնաչխի արդյունաբերությունը, որը փաստորեն նոր է ստեղծվում: Կառուցվում է ձկնորսական նոր նավատորմ: Ատեղծվում է սառնարանային և պահածոների արդյունաբերություն:

✠ Ռեզիդենցիայի տարիներին շեշտակիորեն բարձրացել է ժողովրդի նյութական բարեկեցությունը: Գործազրկությունը, որից մինչև ռեզիդենցիան տառապում էին 700 հազար աշխատավորներ, այժմ ամբողջապես լիկվիդացված է:

✠ Ռեզիդենցիան երկրում իսպառ վերացրել է ռասայական տառելի խտրականությունը, հաստատված է կանանց և տղամարդկանց իրավահավասարություն:

✠ Լաշն թափով երկրում իրականացվում է բնակարանային շինարարությունը: 1959—1963 թվականներին կառուցվել է 85.447 տուն:

✠ Չնայած ամերիկյան իմպերիալիստների ձեռնարկած արգելքներին, Կուրան հաջողությամբ զարգացնում է իր առևտրական և տնտեսական կապերը այնպիսի կապիտալիստական երկրների հետ, ինչպիսին են Անգլիան, Ֆրանսիան, Ճապոնիան, Իտալիան:

Կուրալի ժողովուրդը համակված է մեծ վճռակալությամբ՝ ճանաչելու բոլոր դժվարությունները և կենսագործել Կուրայի առջև դրված պատմական խնդիրը՝ առաջին ամերիկյան կիսագեղդում կառուցել սոցիալիստական պետություն:

ՀՐԱՇՔ

— Մեկ անգամ Հիսուս Քրիստոսը, — պատմում է տերտերը, — ձի զարմանահրաշ դործ կատարեց. նա հինգ հացով հինգ հազար մարդ կշտացրեց:

— Դա հրաշք չէ, տեր հայր, — պատասխանեցին կոլտնտեսականները, առաջներում մեր գյուղում հինգ հազար հավատացյալներ մի տերտերի էին կերակրում, սակայն կշտացնել չէին կարողանում... Այ, դա հրաշք է:

ՕՐՀՆԱԾ ԿԱՏՈՒՆ

(Հայկական առակ)

Մի կին տերտերի մոտ է տանում պղինձը ու դանգատվում, թե կատուն պղնձի մեջ եղած ջուրը լակելով, ամանը պղծել է: Տերտերը պղինձն օրհնելով «պղծությունը վերացնում է»: Մի քանի օր անց կինը մի աչլ աման է տանում տերտերի մոտ «պղծությունը վերացնելու»: Տեր հայրը նորից է օրհնում, բայց կինը հաճախ է նույն քանր կրկնում: Ստիպված տերտերն ասում է.

«Այ, կնիկ, փոխանակ կատվի լակած ամաններն ամեն անգամ օրհնելու, բեր միանգամից կատվի բերանն օրհնեմ, որպեսզի նրա վակած ամանները չպղծվեն»:

ՄԻԱՅՆԱԿՅԱՅՆ ՈՒ ԳԱՄՓՈՒ ՇՈՒՆՐ

(Վարդան Այգեկցուց)

Մի միայնակյաց բնակվում է մի գյուղի մոտ: Նա սիրեց մի աղջիկ և թաղում ժամանակ նրա հետ շնանում էր պոռնկություն: Եվ գյուղի տանուտերն ուներ մի գամփո շուն, որը խիստ պահող շուն էր և ամբողջ գյուղը պահում էր: Մի դիշեր միայնակյացն եկավ, որ շնանա այն կնոջ հետ և գյուղի նգրին նրան հանդիպեց տանուտերի շունը և գամփոնց նրա վրա. և նրան կծեց և արյունը ճապաղ արեց և շատ վերքեր արեց և նեղելով նրան քշեց: Եվ միայնակյացը լալով և արյունաթաթախ մտավ խուցը և դուրս փակեց, զոջաց և շոգեց աղոթքի, լաց՝ եղավ և կուրծքը ծեծելով ասաց.

«Աստված, բազում ժամանակ է, որ շնացա և չվախեցա քո դատաստանից և ոչ դառն դժոխքից զարհուրեցի, բայց այս գիշեր զարհուրեցի մի գամփո շնից և չկարողացա շնություն անել»:

ՓՈՂԻ ՔՍԱԿԸ

(Ուկրաինական ժողովրդական առակ)

Տերտերն անցնում էր կամուրջի վրայով, երբ հանկարծ կամուրջը փլվեց, տերտերը շուրն ընկավ:

Մարդիկ հավաքվեցին, ճիգ ու ճանք թափեցին տերտերին ազատելու, բայց հնար չեղավ, տերտերն ընկել էր ջրապտույտի մեջ:

Մարդիկ չվարած դիմեցին փողոցով անցնող տիրացուին, խորհուրդ հարցրին, թե ի՞նչպես, ի՞նչ հնարքով կարելի է տերտերին ազատել:

Տիրացուն առանց երկար ու բարակ մտածելու, մի շատ դործնական խորհուրդ ասեց.

— Դուք նրան փողի քսակը ցույց տվեք, նա կկարծե, թե իրեն էք նվիրում, անմիջապես դեպի ափ կլողա:

ՊԱՍ ՊԱՀՈՂԸ

(Ֆրանսիական առակ)

Մի տերտեր պասի օրերին իր ծառային ուղարկեց շուկա ձուկ առնելու:

Շուկայում ձուկ չկար: Երբ այդ մասին ծառան հաղորդեց տերտերին, տերտերը հրամայեց գնալ խոզի միս առնել:

— Ինչպես, — զարմացավ ծառան, — չէ՞ որ պաս է...

— Ոչինչ, ևս խոզի միսը կմկրտեմ և անույն ձուկ կդնեմ, ինքը դատիր, չէ՞ որ ավելի դժվար է գոմում ծնվել և աստված մերկրտվել, ինչպես Հիսուսը, քան թե խոզի միսը ձուկ դարձնել:

ԿԱՄՊԱՆԻԱ ԵՐԿՆՔՈՒՄ

(Վրացական ժողովրդական առակ)

Մեռնող տերտերի մոտ բերին զանազան թալիսմանեքով բուժող հեքիմին:

— Հեքիմ ջան, մեռնում եմ, օգնիր...

— Ոչինչ, տեր հայր, մահը մերն է, բոլորս էլ մեռնելու ենք:

— Խանութպան Դաթիկոն էլ...

— Այո, իհարկե:

— Վարդապետ Կալխատրատն էլ...

— Այո, իհարկե:

— Պրիստավ Իլիա էլ...

— Այո, իհարկե:

— Հեքիմ ջան դո՞ւ էլ...

— Այո, ևս էլ:

— Այ, այ թե կամպանիա կլինի երկներում թղթախաղի և հարբեցողության համար:

ՔԵՍԱՆԵՐ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՍԱՐ

1. 1965 թվականը նշանավորենք նոր հաջողություններով

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Լ. Ի. ԲՐԵՃՆԵՎ.— Անհիշյալ կուրսով դեպի կոմունիզմի հաղթանակը, Հոկտեմբերյան սոցիալիստական մեծ ռեյտինգի 47-րդ տարեդարձի առթիվ տված զեկուցումից, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1964 թ. նոյեմբերի 7-ի համարում:

Ա. Ն. ԿՈՍԻԳԻՆ.— ՍՍՌՄ ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1965 թվականի պետական պլանի մասին, զեկուցում ՍՍՌՄ Գերագույն սովետի 5-րդ նստիսյունում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1964 թ. դեկտեմբերի 10-ի համարում:

Ն. Խ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ.— Հայ ժողովրդի վերածնության տոնը, հոգված տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1964 թ. նոյեմբերի 29-ի համարում:

2. Կոմունիստական պարտիայի լենինյան գլխավոր գիծը

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՍՄԿԳ-ի լենինյան անասան գլխավոր գիծը, «Պրավդա» թերթի առաջնորդողը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1964 թ. հոկտեմբերի 18-ի համարում:

Լենինյան կուրսով, «Պրավդա» թերթի առաջնորդողը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1964 թ. նոյեմբերի 12-ի համարում:

Անասան հավատարմություն ժողովրդի շահերին, «Պրավդա» թերթի առաջնորդողը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1964 թ. նոյեմբերի 14-ի համարում:

Հավատարմություն լենինյան կազմակերպական սկզբունքներին, «Պրավդա» թերթի առաջնորդողը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1964 թ. նոյեմբերի 19-ի համարում:

3. Նոր հոգատարություն սովետական ժողովրդի նյութական բարեկեցության բարձրացման նկատմամբ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ա. Ն. ԿՈՍԻԳԻՆ.— ՍՍՌՄ ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1965 թ. պետական պլանի մասին, զեկուցում ՍՍՌՄ Գերագույն

սովետի 5-րդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1964 թ. դեկտեմբերի 10-ի համարում:

Վ. Ֆ. ԳԱՐԲՈՒՂՈՎ.— ՍՍՌՄ 1965 թվականի պետական բյուջեի մասին և 1963 թվականի պետական բյուջեի կատարման մասին, զեկուցում ՍՍՌՄ Գերագույն սովետի 5-րդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1964 թ. դեկտեմբերի 11-ի համարում:

Վ. ՀԱՐԲԱՐՁՈՒՄՅԱՆ.— Ճառ, ՍՍՌՄ Գերագույն սովետի 5-րդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1964 թ. դեկտեմբերի 12-ի համարում:

Բ. ՄՈՒՐԱՎՅԱՆ.— Ճառ, ՍՍՌՄ Գերագույն սովետի 5-րդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1964 թ. դեկտեմբերի 12-ի համարում:

4. Սովետական պետությունը համաժողովրդական պետություն է

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՍՄԿԳ ծրագիրը, էջ 119—122, Հայկական հրատ, 1964:

Ամբողջ ժողովրդի պետությունը, «Պրավդա» թերթի խմբագրական հոդվածը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1964 թ. դեկտեմբերի 9-ի համարում:

5. Սովետական Միությունը պայքարում է կայուն խաղաղության համար

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ա. Ն. ԿՈՍԻԳԻՆ.— Սովետական արտաին քաղաքականության խնդիրն է խաղաղ պայմաններ տպահովել կոմունիստական շինարարության համար, ՍՍՌՄ Գերագույն սովետի 5-րդ սեսիայում տված զեկուցումից, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1964 թ. դեկտեմբերի 10-ի համարում:

Ա. Ա. ԳՐՈՄԻՎՈՅԻ Լյույբր ՄԱԿ-ի Գլխավոր Ասամբլայի 19-րդ սեսիայի պլենար նիստում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1964 թ. դեկտեմբերի 9-ի համարում:

Միջազգային լաբաժության եետագա մեղմացման և սպառազինությունների մրցավազքի սահմանափակման համար, Սովետական կառավարության հոշագիրը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1964 թ. դեկտեմբերի 9-ի համարում:

6. Յուրաքանչյուրիս պարտքն է կոմունիստական վերաբերմունք ունենալ աշխատանքի նկատմամբ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Վ. Ի. ԼԵՆԻՆ.— Կոմունիստական դատարարական մասին, Հայկական հրատ, 1958:

ՍՄԿԳ ծրագիրը, էջ 119—122, Հայկական հրատ, 1964:

Խոսենք ինքնադատարարական մասին, հոդված, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1964 թ. դեկտեմբերի 9-ի համարում:

1964 ԹՎԱԿԱՆԻՆ «ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ
ԲԼՈԿՆՈՏ»-ՈՒՄ ՏՊԱԳՐՎԱԾ ՆՅՈՒԹԵՐԻ
ՆՅՈՒԹԵՐ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

	№	էջ
1. Նոր տարին նշանավորենք նոր հաջողություններով	1	1
2. Ինչի համար է պայքարելու մեր ռեսպուբլիկան այս տարի և եկող տարի	2	1
3. Շ. Պետրոսյան— Վ. Ի. Լենինը սովետական առաջին կոնստիտուցիայի ստեղծող	2	10
4. Ա. Մախիլով— Որքան կուրա՞նք մեր Իլլիչը	2	14
5. Ա. Ալեքսանյան— Ինչի համար է պայքարելու մեր ռեսպուբլիկան 1964—1965 թվականներին	3	1
6. Ս. Մառտիրոսյան— Սովետական բանակը հզոր է և անպարտելի	3	9
7. Արտադրության ինտենսիվացումը դյուղատնտեսության զարգացման գլխավոր ուղղությունն է	4	1
8. Ն. Գևորգյան— Կանանց միջազգային օրը	4	9
9. Վ. Ղազանչյան— Կուլտուրայի և գիտության զարգացումը մեր ռեսպուբլիկայում	5	9
10. Լենինյան ուղիով դեպի կոմունիզմի հաղթանակ	7	1
11. Ն. Կուրպսկայա— Լենինը որպես ագիտատոր	7	16
12. Ն. Ս. Խրուշչովի ծննդյան 70-ամյակը	8	1
13. Մայիսի մեկը	8	4
14. Խ. Հովակիմյան— Մամուլի օրը	8	19
15. Պատերազմի, խաղաղության և ռևոլյուցիայի հարցերի վերաբերյալ ավանտյուրիստական դիրքորոշումների վտանգը	9, 10	1, 1
16. Ար. Կառապետյան— Զրույց կոլեկտիվում նոր մարզու համակողմանի ձևավորման մասին	9	9
17. Ռ. Վաղանյան— Հովհաննես Հովհաննիսյան	9	17
18. Մ. Բալյանով— Եղբայրական ռուս ժողովրդի հետ	10	10
19. Զինապատի կոմպարտիայի ղեկավարության հայացք		

եներն ու քաղաքականությունը մանր բուրժուական, նացիոնալիստական, նեոտրոցկիստական թեթում են	11, 12	8, 5
20. Հաստատորեն պաշտպանել կոմունիստական շարժման գլխավոր գիծը, հասնել արդիականության ռևոլյուցիոն ուժերի միասնության ամրապնդման	13	1
21. Նոր և խոշորագույն միջոցառումներ ժողովրդի բարեկեցությունը բարձրացնելու համար	14	1
22. Բանվոր դասակարգի պարտիայից դեպի ամբողջ սովետական ժողովրդի պարտիան	14, 15, 16	3, 1, 1
23. Զ. Պողոսյան— ՍՍՄՄ օգային նախատորմի օրը	15	9
24. Առաջին ինտերնացիոնալի 100-ամյակը	17	1
25. Հոկտեմբերյան սոցիալիստական մեծ ռևոլյուցիայի 47-րդ տարեդարձը	20	1
26. Հայ ժողովրդի ազգային վերածնության մեծ տոնը	21	1
27. Հ. Հակոբյան— Ժողովրդի պարտիան	22	1
28. Ար. Կառապետյան— Զրույց ժողովարդների բարեկամությունը ամրապնդող կուլտուրական կապերի մասին	22	6
29. Շ. Պետրոսյան— Սովետական կոնստիտուցիայի օրը	23	5

ԱԳԻՏԱՑԻՈՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՓՈԲՁԻՑ

1. Ա. Մատուրյան— Ագիտատորի զրույցը քիմիական պարտանյութերի արտադրությունն ավելացնելու մասին	1	6
2. Ար. Հարությունյան— Կոլտնտեսականների սիրելին	3	15
3. Ֆ. Մառության— Ագիտացիան ֆարրիկայում	4	16
4. Խ. Մառտիրոսյան— Ագիտատորի զրույցը ստանձնած պարտավորությունները կատարելու մասին	5	14
5. Ս. Սաղաթեյան— Սրտակից բարեկամն ու խորհրդատուն	6	11
6. Դիտողական ագիտացիան կոլտնտեսությունում	6	14
7. Հ. Կառապետյան— Ունկնդիրների բարեկամն ու խորհրդատուն	11	1
8. Ս. Յաղաթեյան— Ցուցադրական ագիտացիայի միջոցով	11	5
9. Մ. Նիգոյան— Քիմիան տալիս է առատության բանալին	12	5

10. Վ. Սևյան— Օրինակելի ազիտկետը	13	8
11. Գ. Մաքսիմովսկայն— Ազիտացիան յայլագնեբում	15	12
12. Ն. Սաղաթելյան— Դիտուդական ազիտացիան գործարանում	16	12
13. Հ. Հովսեփյան— Ազիտատորը գրոսնյգում	18	5
14. Ռ. Տոբելյան— Ազիտատոր Աշոտ Շալունցի	19	1
15. Ա. Տեղյան— Ազիտատորի անձնական օրինակը աշխատանքում	19	5
16. Ն. Սաղաթելյան— Ազիտատոր փետերանը	23	1

ՕԳՏԱԳՈՐԾԻՐ ԶՐՈՒՅՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿ

(Թվեր ու փաստեր)

1. Քիմիան գյուղատնտեսության զարգացման խթանն է	1	17
2. Սովետական էկոնոմիկայի հզոր աճը	3	19
3. Բարգաճաճում է Սովետական Հայաստանը	4	20
4. Ի՞նչ է տալիս սոցիալիստական արդյունաբերությունը գյուղատնտեսությանը	5	17
5. Ռ. Շախելյան— Մեր ուսուցիչի մեծ քիմիան	9	14
6. Նոր հաջողություններ	9	19
7. Կապիտալի երկրներում	9	21
8. Մետալուրգի օրը	13	12
9. Մեծ քիմիայի զարգացման մասին	14	16
10. ԱՍՌԲ Ժողովրդական տնտեսության փայլուն հաջողությունները	15	20
11. Մեր ուսուցիչի ժողովրդական տնտեսության նոր փերեթը	16	16
12. Ժողովրդական կրթությունը մեր երկրում	17	12
13. Առաջին ինտերնացիոնալի գաղափարների հաղթանակը	18	19
14. Դեպի մեծ հոկտեմբերի փառապանծ տոնը	19	8
15. Ա. Բաբսեղյան— Կոմունիստական պարտիայի հավատարիմ օգնականն ու հուսալի ղեկավարը	19	11
16. Կապիտալի երկրներում	23	15

ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻՆ

1. Արշ. Սիմոնյան— Ինչպես անցկացնել զրույց արտագրանքի բոլոր տեսակները առանց վնասի թողարկելու մասին	18	1
---	----	---

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԹԵՄԱՆԵՐ

1. Լ. ՂԱՐԻՔՅԱՆ— Թե ինչպես կոտնտեսությունը դարձավ առաջավոր	1	11
2. Վ. Տոլստոուսով— Դյուղատնտեսության քիմիացման օգուտները	5	1
3. Հ. Պետրոսյան— Քիմիան և բերքը	6	1
4. Ռ. Փաշինյան— Դյուղատնտեսության ինտենսիվացման համար	6	6

ԵՂՐԱՅՐԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԵՐԿՐՆԵՐՈՒՄ

1. Գերմանական Դեմոկրատական Ռեսպուբլիկայի հաջողությունները	1	20
2. Ռումինական Ժողովրդական Ռեսպուբլիկա	1	21
3. Ժողովրդական Հունգարիայի հաջողությունները	6	19
4. Սոցիալիստական Չեխոսլովակիայի հաջողությունները	10	20
5. Ազատագրված Կուբան	12	19
6. Բարգավաճում է Ժողովրդական Լեհաստանը	13	15
7. Ռումինական Ժողովրդական Ռեսպուբլիկայի հաջողությունները	16	19
8. Բուլղար Ժողովրդի ազգային մեծ տոնը	17	20
9. Գերմանական Դեմոկրատական Ռեսպուբլիկայի հաջողությունները	18	14
10. Մոնղոլական Ժողովրդական Ռեսպուբլիկայի հաջողությունները	22	9

ՊԱՅՔԱՐ ԱՌՈՂՋ ԿՆՆՑԱՂԻ ՀԱՄԱՐ

1. Վ. Սահակյան— Հնացած սովորույթների և տրադիցիաների մասին	12	12
2. Մ. Մելիքյան— Զրույց նոր տոների ու սովորույթների մասին	15	16

ԱԹԵՒՍՏԱԿԱՆ ԹԵՄԱՆԵՐ

1. Արդյոք «անդուրժելի» են կրոնական ծիսակատարությունները կոմունիստի ընտանիքում	10	15
2. Աթեիստական ասույթներ	13	11
3. Կրոնական տոների մասին	17	15
4. Մկրտության մասին	21	17
5. Քրիստոնեական զատիկ տոնի մասին	23	9

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԹԵՄԱՆԵՐ

1. Յա. Մազուր— Պանաման պարզել է ազատագրական պայքարի զրոշը	2	18
2. Ստ. Ստեփանյան— ԱՄՆ-ը պրեզիդենտական ընտրությունների նախօրյակին	11	16
3. Կ. Կոնդրատյուկ— Բունդսմվերը նորից է արշավում	19	15
4. Ն. Բելոուսով— Միջազգային ժանդարմի ժամանակակապակցությունը	22	12

ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻՆ

Թեմաներ և զրականություն ագիտատորների զրույցների համար, տպագրված № №, էջ, էջ 1—23, 2—23, 3—24, 4—23, 5—19, 6—22, 7—23, 8—24, 9—23, 10—23, 11—23, 12—23, 13—23, 14—23, 15—24, 16—22, 17—23, 18—22, 19—22, 20—24, 21—21, 22—18, 23—22:

ԿԱՊԻՏԱԼԻ ԵՐԿՐՆԵՐՈՒՄ

1. Միայն փաստեր	11	20
2. Միայն փաստեր	13	18
3. Ա. Դավթյան— Երիտասարդության վիճակը ԱՄՆ-ում	14	19
4. «Դրախտը» ամերիկյան ձևով	18	17

ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՏԵԽՆԻԿԱՅԻ ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ

1. Ստորգետնյա եռացող ծով, պարարտանյութ վնասատուներին	13	21
2. Սառնության ակումուլյատոր, մրջյունները ոչնչացնում են անտառային վնասատուներին, թղթի «բուժումը» վիտամիններով	16	24
3. Երկաթուղի ակումինից, կեր թռչունի փետուրից	19	24

ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ ԲԱՌԱՐԱՆ

1. Ապարտեիդ	2	25
2. Համաշխարհային պառլամենտի ասոցիացիա	5	21
3. Սպիրիտիզմ, անշա, «ֆոսեր»	22	24
4. Միներալներ, ամերիկյանիզմ	23	24

Ագիտատորի տեղեկատու № №, էջ, էջ 6—24, 11—22, 18—24, 21—23, 22—22, 23—19

Փիմիական տերմինների բառարան № №, էջ, էջ 1—16, 2—22, 5—23, 6—21, 10—22:

Նոր գրքեր № №, էջ, էջ, 4—25, 5—24, 6—25, 9—25, 10—25, 11—25, 12—25, 13—25, 14—25, 16—25, 17—25, 18—25, 19—25, 21—24, 22—25, 23—25,

Սրամիտ խոսքեր №, էջ 12—22

ԷԲՍՏՐԵՄԻԶՄ

Էքստրեմիզմը լատիներեն բառ է, որ նշանակում է ծայրահեղություն: Այդ տերմինը ունի բացասական իմաստ և սովորաբար գործածվում է ռաիկցիոն գործիչների և դադափարախոսների նկատմամբ: Օրինակ, ԱՄՆ-ի պրեզիդենտական ընտրությունների նախօրյակին դեմոկրատական պարտիայի Ատլանտիկ-Սիտիի համագումարում, փոխ-պրեզիդենտության թեկնածու Հեմֆրին ռեսպուբլիկականների կողմից պրեզիդենտության թեկնածու առաջադրված Դուգլաս-տերին մեղադրեց էքստրեմիզմի մեջ: Իրոք, Դուգլաստերը իրեն զբոսնորել է որպես էքստրեմիստ, ծայրահեղ ռազմատենչ սենատոր, որը պահանջում է ուժեղացնել սպառազինությունների մրցավազքը, կիրառել «ուժի դիրքի» բաղաբանություն, ստեղծել զենքի նոր տեսակներ, խզել դիվանագիտական հարաբերությունները Սովետական Միության հետ, հարձակվել Կուբայի վրա և այլն:

ՊԱՆԹՈՒՐԻԶՄ

Պանթուրիզմը ռեակցիոն ուսմունք է, որն արտահայտում է թուրքական բուրժուազիայի նվաճողական ձգտումները: Պանթուրիստները պահանջում են դրավել Սիբիրը, Միջին Ասիան, Մերձ-վոլգյան երկրամասերը, Ղրիմը, Կովկասը և ստեղծել «Մեծ Թուրքիա»: Նրանք ֆաշիստների նման ռասայական խտրականություն են քարոզում, ատելություն բորբոքում Սովետական Միության նկատմամբ: Դեռևս 1942 թվականին պաշտոնական զրույցի ժամանակ Թուրքիայի նախկին արտաքին գործերի մինիստր Սարաջօղլուն հայտարարել է, որ «ինքը որպես թուրք բուն կերպով ցանկանում է Ռուսաստանի ոչնչացումը»:

Համաշխարհային երկրորդ պատերազմի ժամանակ թուրքական հայտնի ռասիստներից մեկը՝ Նիխալ Ադսիլը կոչ էր անում բոլոր թուրքերին միավորել պատերազմի միջոցով, նախօրոք՝ միանալով և դաշինք կնքելով ֆաշիստական Գերմանիայի հետ: Նրա կարծիքով Թուրքիան պետք է նվաճի Կիպրոս կղզին, Սիրիան, Իրաքը, Իրանը, Սովետական Ադրբեջանը և նացիստների օրինակով ստեղծի կարգապահության ու միասնության ուժի մի:

Պանթուրիստները համաշխարհային երկրորդ պատերազմից հետո հույսերը դրել են ամերիկյան իմպերիալիզմի վրա: Վերջինիս օգնությամբ նրանք ձգտում են իրականացնել իրենց նվաճողական ձգտումները:

ՆՈՐ ԳՐԻՔԵՐ

ՍԱՎԿԱ ԳԱՆԳՈՒԼՈՎ.— «Լենինը խոսում է Ամերիկայի հետ»:
Պատմվածքներ:

Գիրքը կառուցված է բիշ հայտնի փաստաթղթերի ու մեմուարային գրականության հեղինակների վկայությունների վրա:

Հեղինակն իր պատմվածքներում ստեղծում է Վ. Ի. Լենինի կյանքից ու գործունեությունից վերցրած ուշագրավ էպիզոդներ:

Ս. Գանգուլովի գիրքը Վլադիմիր Իլիչ Լենինի մասին եղած գրականության մի լավ լրացում է: Գինը՝ 63 կոպ., տպաքանակ՝ 6.000:

Վ. ՉԱԼՈՅԱՆ.— «Հայկական ռեճեսան»:
Աշխատությունը, բայց էության, առաջին խոշոր մենագրությունն է ոչ-կոմպակտ ժողովուրդների ռեճեսանի վերածնության վերաբերյալ, որտեղ հեղինակը բազմակողմանիորեն՝ կրոնի, փիլիսոփայության, գրականության և արվեստի նյութերի հիման վրա քննարկվող հայկական վերածնության հարցերը կապում է երկրի սոցիալական պատմության համապատասխան էտապների հետ: Աշխատությունն առաջին անգամ լույս է տեսել 1963 թվականին Մոսկվայում՝ ռուսերեն, ՍՍՄԿ գիտությունների ակադեմիայի հրատարակությամբ: Սույն հրատարակության մեջ հեղինակը կատարել է մասնակի լրացումներ, առանց բուն տեքստը փոփոխելու: Ռուսերեն հրատարակության վերջաբանը, որ գրել է նրա խմբագիր, ակադեմիկոս Ն. Կոնրադը, իր ցանկությամբ անփոփոխ կեպավոր գետնի վրա է նաև հայերեն հրատարակության մեջ: Գիրքն սկսվում է ներածությամբ: Գրքում տպագրված են ծանոթագրություններ և Թորոս Ռուսլինի մի քանի հոսկավոր նկարները: 356 էջ, գինը՝ 70 կոպ., տպաքանակ՝ 10.000:

ՎԱՆԻԿ ՂԱԶԱՆԶՅԱՆ.— «Սովետական կուլտուրայի առաջին փայլեր»:

Գրքում շարադրված է անգրագիտության դեմ մղվող պայքարի, ժողովրդական կրթության սովետական սիստեմի կազմակերպման, սովետահայ կուլտուրայի անդրանիկ օջախների ստեղծման համառոտ պատմությունը, լուսաբանված է Հայաստանի կոմպարտիայի փթիխարի գործունեությունը աշխատավորության բաղաբան և կուլտուր-լուսավորական դաստիարակության բնագավառում: Գինը՝ 33 կոպ., տպաքանակ՝ 2.000:

Ե. ՊԱՐՆՈՎ, Ե. ԳՅՈՒԼՇՉԵՆԿՈ.— «Պատուհան դեպի անտիալ-խառն»:

Գրքում հանրամատչելիորեն պատմվում է տարրական մասնիկների մի քանի կարևոր և հետաքրքիր հատկությունների և նրանց փոխադրեցության օրինների մասին: Հեղինակները դուրբմբանելիորեն քննարկում են ժամանակակից միջուկային ֆիզիկայի արդյունքների հնարավոր կիրառումները տիեզերական երևույթները բացատրելու համար: Գինը՝ 11 կոպ., տպաքանակ՝ 3.000:

ՇԱՐՈՒՆԱԿՎՈՒՄ Է

«ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ ԲԼՈԿՆՈՏ»-ի

1965 թվականի

բաժանորդագրությունը.

1 ամիսը — 15 կոպեկ

6 ամիսը — 90 կոպեկ

12 ամիսը — 1 ռուբ. 80 կոպեկ

«ՍՈՅՈՒՋՊԵՉԱՏ»

ОТДЕЛ ИДЕОЛОГИЧЕСКОЙ РАБОТЫ

ЦК КП АРМЕНИИ

Агитатори блокнот

№ 24

1964

Խմբագիր՝ Վ. Խ. ԵՆԳԻՐԱՐՅԱՆ

ՎՖ 10663

Պատվեր 1426

Տիրաժ 8938

Հանձնված է տարադրության 12/XII 1964 թ.:

Ստորագրված է տպագրության 21/XII 1964 թ.:

ՀԱՅՈՒ ՄԻՆԻՍՏՐՆԵՐԻ սովետի մամուլի պետական կոմիտեի
պոլիգրաֆարդյունարնության գլխավոր վարչության II տպարան»

Երևան, Կոմունյանցի Պ 8.

Ֆինը 8 կոպ.